Published December 31, 2001

Klapalekiana, **37**: 231-248, 2001
ISSN 1210-6100

New and interesting records of true bugs (Heteroptera) from the Czech Republic and Slovakia

Nové a zajímavé nálezy ploštic (Heteroptera) z České republiky a Slovenska

Petr KMENT[1)] & Josef BRYJA[2)]

[1)]Kuršova 12, CZ-635 00 Brno, Czech Republic; e-mail: sigara@post.cz
[2)]Institute of Vertebrate Biology, Academy of Sciences of the Czech Republic, Květná 8, CZ-603 65 Brno, Czech Republic; e-mail: bryja@brno.cas.cz

Faunistics, Heteroptera, Moravia, Bohemia, Czech Republic, Slovakia, Europe

Abstract. New and interesting records of true bugs in the Czech Republic and Slovakia are reported. *Capsus pilifer* (Remane, 1950), *Fieberocapsus flaveolus* (Reuter, 1870), *Phytocoris austriacus* Wagner, 1954, *Polymerus microphthalmus* Wagner, 1951, *Psallus anaemicus* Seidenstücker, 1966, *P. assimilis* Stichel, 1956, *P. cruentatus* (Mulsant et Rey, 1852) and *P. pseudoplatani* Reichling, 1984 are new for the Czech Republic. *Cryptostemma alienum* (Herrich-Schaeffer, 1835), *Europiella albipennis* (Fallén, 1829), *Phoenicocoris modestus* (Meyer-Dür, 1843), *Psallus albicinctus* (Kirschbaum, 1856), *P. perrisii* (Mulsant et Rey, 1852) and *P. wagneri* Ossiannilsson, 1953 are new for Moravia, *P. mollis* (Mulsant et Rey, 1852) and *Sciocoris homalonotus* Fieber, 1851 are new for Bohemia and *Arocatus longiceps* Stål, 1872 is new for Slovakia. Additional records of 14 rare or insufficiently known species are given.

INTRODUCTION

The present paper summaries data on the occurrence of 31 species of true bugs in the Czech and Slovak Republics. It is based on examination of 10 public/private collections and on authors' field investigations. Distribution of each species in the studied area is briefly commented.

ABBREVIATIONS AND EXPLANATIONS

NM – Nature Monument, NNM – National Nature Monument, NNR – National Nature Reserve, NR – Nature Reserve, PLA – Protected Landscape Area; bor. – northern, centr. – central, mer. – southern, occ. – western, or. – eastern; ditto – in the same locality; spec. – unsexed adult(s), L – larva.

BM – coll. Beskydy Museum (Frýdek–Místek), JB – coll. J. Bryja (Větřkovice), JS – coll. J. L. Stehlík, Moravian Museum (Brno), JV – coll. J. Vilímová, Department of Zoology, Charles University (Praha), KH – coll. K. Hradil (Praha), MH – coll. M. Horsák (Frýdek – Místek), MM – coll. M. Mantič (Ostrava), MU – coll. Department of Zoology and Ecology, Masaryk University (Brno), PK – coll. P. Kment (Brno), VZ – coll. V. Zeman (Přerov).

Map field codes of central European mapping grid (Ehrendorfer & Hamann 1965) follow Pruner & Míka (1996), and were checked according to the maps 1:50,000.

LIST OF RECORDS

Ceratocombidae

Ceratocombus* (*Ceratocombus*) *coleoptratus (Zetterstedt, 1819). Moravia bor.: Hukvaldy (6375), meadow in deer-game enclosure, sifted from grass, 14.viii.1999, 1 ♀ (brachypterous), Mantič lgt., Kment det. (PK).

Minute, hiddenly living Eurosiberian species. Reported from Bohemia and Slovakia by Hoberlandt (1977) and from Moravia (Horní les floodplain forest near Lednice) by Křístek & Dobšík (1985). Second finding of this overlooked species in Moravia.

Dipsocoridae

Cryptostemma* (*Cryptostemma*) *alienum (Herrich-Schaeffer, 1835). Bohemia mer.: Prášily (6846), gravelly bank of Prášilský potok brook short before its mouth into river Křemelná, 25.vii.1999, 2 ♂♂, 1 ♀, Kment lgt. et det. (PK). Moravia bor.: Skalice (6376), Skalická Morávka NR, gravelly bank of river Morávka, 28.viii.2000, 5 ♂♂, 6 ♀♀, Horsák & Horsáková lgt., Kment det. (PK); Vyšní Lhoty (6376), gravelly bank of river Morávka, 21.v.1999, 1 ♀, Mantič lgt., Kment det. (PK); ditto, 29.iv.2000, 2 ♂♂, 7 ♀♀, Mantič lgt., Kment det. (MM).

European species inhabiting interstitial spaces in gravelly banks of streams or shores of oligotrophic lakes with clean and well-oxygenated water. Plastron respiration allows individuals to survive submersion during floods (Štys 1990). Hoberlandt (1977) reported it only from Bohemia and Slovakia. New species for Moravia.

Tingidae

Corythucha ciliata (Say, 1832). Moravia centr.: Brno – Ponava (6765), Lužánky park, *Platanus* sp., 15.ix.2000, 1 ♂, 2 ♀♀, Kment lgt. et det. (PK); Brno – centre (6865), Žerotínovo náměstí square, *Platanus* sp., 15.ix.2000, 1 ♂, Kment lgt. et det. (PK). Moravia mer.: Bzenec (7069), *Platanus* sp., 22.ix.1997, 2 ♂♂, Vošlajer lgt., Stehlík det. (JB); Mikulov (7165), city centre (by former monastery of Piarists), *Platanus acerifolia*, 26.ix.1999, 1 ♂, 4 ♀♀, Kment & Horsák lgt., Kment det. (PK); Lednice (7166), castle park, *Platanus* sp., 26.ix.1999, 20 ♂♂, 37 ♀♀, 20 L, Kment lgt. et det. (PK, MH, MU); Rohatec – Kolonie (7169), railway station, 1 ♂ (numerous specimens flying to a wall of the railway station building were observed), Zeman lgt., Kment det. (VZ). Slovakia mer.: Štúrovo (8278), city centre, *Platanus* sp., 22.vi.2000, 8 ♂♂, 4 ♀♀, 11 L, Šmarda & Vymyslický lgt., Kment det. (PK).

A pest of plane trees (*Platanus* spp.), native of North America. In the Czech Republic it was first recorded in three localities in southern part of Moravia (Hodonín, Hrušovany nad Jevišovkou, Uherský Brod) in 1995 (Stehlík 1997). Two additional localities (Břeclav, Lednice) were included in Stehlík & Hradil (2000). It was also reported from southwestern Slovakia (V. Zacha, pers. comm. in Stehlík (1997)).

Miridae

Capsus pilifer (Remane, 1950). Moravia mer. or.: Kněždub (7170), Čertoryje NNR, meadows (overlap of Molinion and Cirsio-Brachipodion pinnati), 17.-18.vi.2000, 3 ♂♂, Kment & Malenovský lgt., Kment det. (PK).

Eurasian species, ranging from Denmark and the Netherlands in the west to Korea and Japan in the east (Kerzhner & Josifov 1999). The nearest records so far came from southwestern Slovakia (Herczek & Halgoš 1991) and northern and eastern Austria (Burgenland – Melber et al. (1991), Lower Austria – Rabitsch (1999)). Wagner (1952) reports that *C. pilifer* lives in swampy

places on *Molinia coerulea.* Our specimens were collected by sweeping in meadows where *M. arundinacea* (belonging to *Molinia coerulea* agg.) was present (M. Hájek, pers. comm.). New species for the Czech Republic.

Dicyphus* (*Dicyphus*) *epilobii Reuter, 1883. Bohemia mer.: České Budějovice – Čtyři Dvory (7052), roadside drain ditch, *Epilobium hirsutum*, 17.vii.2000, 4 ♂♂, 2 ♀♀, Kment lgt. et det. (PK). Moravia bor.: Baška – Hodoňovice (6376), *E. hirsutum*, 10.ix.1992, 8 ♂♂, 12 ♀♀, Roháčová lgt., Kment det. (BM); Frýdlant nad Ostravicí – Nová Ves (6476), riparian vegetation of river Ostravice, *E. hirsutum*, 24.ix.1990, Roháčová lgt., Kment det. (BM); Ostravice (6476), Smrk mountain, 950 m a.s.l., 17.vii.1992, 1 ♀, Roháčová lgt., Kment det. (BM); Jablunkov – Radvanov (6478), garden, 9.vi.1996, 1 ♂, Szmaragowská lgt., Kment det. (BM). Moravia mer. or.: Malá Vrbka (7170), Výzkum hill, roadside drain ditch, *E. hirsutum*, 16.viii.2000, 6 ♂♂, 19 ♀♀, 5 L, Kment lgt. et det. (PK); ditto, 8.ix.2000, 1 ♂, 3 ♀♀, Kment & Malenovský lgt., Kment det. (PK); Velká nad Veličkou (7171), in the village, on *E. hirsutum* in riparian vegetation of river Velička, 9.ix.2000, 2 ♂♂, 1 ♀, Kment & Malenovský lgt., Kment det. (PK).

European species, probably overlooked in the Czech Republic, living on *Epilobium hirsutum* (Wagner 1952). For the first time it was reported in Moravia from two localities in Poodří PLA by Bryja & Kment (2001). Additional records from Moravia.

Dicyphus* (*Dicyphus*) *hyalinipennis (Burmeister, 1835). Moravia bor.: Ostravice (6476), Smrk mountain, 820 m a.s.l., 17.vii.1993, 5 ♀♀, Roháčová lgt. et det., Kment revid. (BM). Moravia or.: Valašské Klobouky (6874), Bílé potoky NR, *Atropa belladonna*, 19.v.1999, 1 ♀, Kment lgt., Bryja det. (JB); Velká nad Veličkou (7171), Háj hill, sweeping on shaded growth on wood drive margin, 1 ♂, Kment & Malenovský lgt., Kment det. (PK).

European and Mediterranean species, scarcely observed in the Czech Republic. Only individual reports from western and northern Bohemia (Roubal 1964, Bryja & Kula 2000) and Moravian Karst (Stehlík 1973) are known. The species lives exclusively on *Atropa belladonna* (Wagner 1952). Additional records from Moravia.

Europiella albipennis (Fallén, 1829). Moravia mer.: Mikulov (7165), Svatý Kopeček NR, steppe on limestone slope, 14.ix.1999, 2 ♂♂, 1 ♀, Kment & Šmarda lgt., Bryja det. (JB, PK).

Distributed in most part of Europe and in Kazakhstan (Kerzhner & Josifov 1999). It lives on *Artemisia campestris* (Schuh et al. 1995). In the Czech Republic reported as *Plagiognathus* (*Poliopterus*) *arenicola* Wagner, 1941 only from Bohemia (Hoberlandt 1977). First record from Moravia.

Fieberocapsus flaveolus (Reuter, 1870). Bohemia mer.: Loučovice (7451), Kapličky, upland wet meadows, cca 900 m a.s.l., 10.viii.1998, 1 ♂ (macropterous), Malenovský lgt., Bryja det. (JB).

The species lives in wet meadows on and under plants of the families Juncaceae and Cyperaceae (Wagner 1952). Holarctic species, known from Europe (Great Britain, Ireland, Denmark, Finland, Sweden, the Netherlands, Germany and northern part of Russia), Azerbaijan, Mongolia, East Siberia and North America (Kerzhner & Josifov 1999). New species for the Czech Republic.

Macrotylus* (*Macrotylus*) *quadrilineatus (Schrank, 1785). Moravia or.: Valašské Klobouky (6874), Ploščiny NR, 13.ix.1999, 1 ♀, Malenovský & Vymyslický lgt., Bryja det. (JB). Slovakia bor.: Červený Kláštor (6688), 1.ix.1959, 8 ♂♂, 13 ♀♀, Tešová-Vavřínová lgt., Stehlík det. (JS); Haligovce (6688), 2.ix.1959, 2 ♂♂, 6♀♀, Tešová-Vavřínová lgt., Stehlík det. (JS). Slovakia occ.:

Terchová – Štefanová (6780), 26.viii.1999, 1 ♀, Mantič lgt., Bryja det. (JB). Slovakia or.: Medzilaborce (6797), 26.viii.1958, 1 ♂, Krejčí lgt., Stehlík det. (JS).

Rare species; it lives on *Salvia glutinosa* (Wagner 1973) and occurs in central and southern European mountains (Alps, Carpathians, German Mittelgebirge, France, Italy, Balkan Peninsula). The first record from the Czech Republic was published by Roháčová (1997) from Moravskoslezské Beskydy Mts (Horní Lomná); from Slovakia reported only from the environs of Bratislava, Trenčín and from Zádiel and Turňa nad Bodvou (see notes in Roháčová (1997)). Confirmed occurence in the Czech Republic.

Phoenicocoris modestus (Meyer-Dür, 1843). Bohemia bor.: Blíževedly – Hvězda (5352), Malý Vlhoš hill, relict pine wood on sandstone, *Pinus silvestris*, 30.v.2000, 1 ♂, Kment lgt., Bryja det. (PK). Bohemia mer. or.: Lužnice (6954), Slepičí vršek NM, 18.vii.1999, 1 ♂, Kment lgt., Bryja det. (PK). Moravia bor.: Větřkovice (6273), valley of the Kamenný potok brook, sweeping of trees, 23.vi.1999, 1 ♂, Bryja lgt. et det. (JB). Moravia mer. or.: Velká nad Veličkou (7171), Zahrady pod Hájem NNR, *Pinus silvestris*, 19.vi.2000, 2 ♀♀, Kment lgt. et det. (PK).

Probably an overlooked species, occurring throughout Europe and the western part of the former USSR (Kerzhner & Josifov 1999) on *Pinus* species (Wagner 1975). The first record in the Czech Republic was published from the environs of Plzeň (Roubal 1964). New species for Moravia, additional records from Bohemia.

Phytocoris* (*Ktenocoris*) *austriacus Wagner, 1954. Moravia cetr.: Čebín (6664), Lesní horka, limestone steppe, 3.viii.1999, 1 ♀, Lauterer lgt., Bryja det. (PK); Čebín (6664), V dálce, limestone steppe, 3.viii.1999, 1 ♀, Lauterer lgt., Bryja det. (PK). Moravia mer.: Budkovice (6964), steppe on conglomerate rocks above river Rokytná, 29.vii.1998, 2 ♂♂, 1 ♀, Bryja lgt. et det. (JB); ditto, 22.vii.2000, 3 ♂♂, V. Bryja lgt., Bryja det. (JB); Mikulov (7165), Svatý Kopeček NR, limestone steppe, 14.ix.1999, 2 ♂♂, 1 ♀, Kment & Šmarda lgt., Bryja det. (PK); ditto, 23.viii.2000, 1 ♀, Lauterer lgt., Bryja det. (JB). Moravia occ.: Malá Vrbka (7170), roadside vegetation, 16.viii.2000, 1 ♂, 2 ♀♀, Kment lgt., Bryja det. (PK).

South-European species, described from Austria. It is very similar to *P. varipes* Boheman, 1852, from which it can be clearly distinguished by the shape of penis spicula and the longer antennal segment 1. Although antennal segments 1 of our Moravian specimens were shorter than indicated in literature (Wagner 1970, Josifov 1990), the character did not overlap with *P. varipes*. The ratio of antennal segment 1 to head width was in our *P. austriacus* 1.53-1.64 (males) and 1.59-1.72 (females), while this ratio never exceeds 1.40 (males) and 1.55 (females) in *P. varipes*. The Moravian specimens of *P. austriacus* are also somewhat lighter than *P. varipes*. According to Wagner (1970) it lives on warm localities on and under *Melampyrum pratense*, but we collected it even in localities without *M. pratense* (for example associated with *Tithymalus cyparissias*). The nearest records are from Austria, Hungary and Slovakia (Kerzhner & Josifov 1999). Our records belongs to the northernmost findings of this species in Europe. New species for the Czech Republic.

Polymerus* (*Poeciloscytus*) *microphthalmus Wagner, 1951. Moravia or.: Slavičín – Petrůvka (6972), U Petrůvky NM, former pasture, 6.viii.1999, 2 ♂♂, 2 ♀♀, Kment lgt., Bryja det. (JB, PK).

Eurosiberian species, ranging from Yugoslavia and Italy in the south to Finland and Sweden in the north and from Spain in the west to East Siberia in the east (Kerzhner & Josifov 1999). New species for the fauna of the Czech Republic. Males of *P. microphthalmus* differ from *P. palustris* (Reuter, 1905) by the ratio of vertex width to eye width, the coloration of antennal seg-

ment 2, the shape of apical spot on scutellum and some features on male vesica (Rinne 1989, Herczek 1991). Females are very difficult to identify; they were determined by association. In Central Europe, *P. palustris* lives in wet places on *Galium palustre*, *G. aparine* and *G. boreale* (Wagner 1970, Rinne 1989) while *P. microphthalmus* prefers dryer places with *Galium verum* or *G. album* (Rinne 1989). Herczek & Halgoš (1991) found this species in southwestern Slovakia in plant association approximating Cirsio-Brachipodion pinnati, while our locality corresponds better to association Arrhenatherion (I. Jongepierová, pers. comm.). New species for the Czech Republic.

Psallus* (*Hylopsallus*) *assimilis Stichel, 1956. Bohemia bor.: Blíževedly (5352), Ronov NM, *Acer campestre*, 30.v.2000, 5 ♂♂, Bryja lgt. et det. (JB). Moravia centr.: Brno – Líšeň (6766), deciduous forest between cemetery and Hornek NM, *Acer campestre*, 20.v.2000, 1 ♂, 2 ♀♀, Bryja lgt. et det. (JB). Moravia mer. or.: Malá Vrbka (7170), Výzkum hill, forest edge, *Acer campestre*, 25.v.2000, 1 ♂, Kment & Malenovský lgt., Bryja det. (PK).

Probably overlooked or misidentified species, living on *Acer campestre* (Reichling 1984) and reported from Austria, Belgium, France, Great Britain, Germany, Italy, Luxembourg, the Netherlands, Poland, Sweden and Yugoslavia (Kerzhner & Josifov 1999) In the past it was confused with *P. variabilis* (Fallén, 1829). According to Aukema (1981) and Reichling (1984), it can be safely determined only by the characters of male genitalia. Revision of the material of the subgenus *Hylopsallus* (comprising five species in Central Europe) in the Czech Republic is necessary. New species in the Czech Republic.

Psallus* (*Hylopsallus*) *perrisii (Mulsant et Rey, 1852). Bohemia bor.: Blíževedly – Hvězda (5352), under Vlhošť hill, 30.v.2000, 3 ♂♂, Bryja & Kment lgt., Bryja det. (JB, PK); Blíževedly (5352), Ronov NM, 30.v.2000, 9 ♂♂; Sedlec (5553), forest edge, 31.v.2000, 1 ♂; Kokořín (5553), Kokořínský důl NR, beaten from deciduous trees, 30.v.2000, 1 ♂; Mšeno (5553), edge of deciduous forest, 31.v.2000, 7 ♂♂, all Bryja lgt. et det. (JB). Moravia bor.: Větřkovice (6273), valley of Kamenný potok brook, beaten from deciduous trees, 27.v.2000, 13 ♂♂, Bryja lgt. et det. (JB). Moravia centr.: Jedovnice (6666), shore of Olšovec pond, *Acer pseudoplatanus*, 28.v.2000, Kment lgt., Bryja det. (PK); Brno – Líšeň (6766), deciduous forest between cemetery and Hornek NM, 20.v.2000, 1 ♂, Bryja lgt. et det. (JB). Moravia mer.: Mikulov (7165), Svatý kopeček NR, *Quercus* sp., 13.v.2000, 2 ♂♂, Kment & Horsák lgt., Bryja det. (PK). Moravia or.: Valašské Klobouky (6874), Dobšená NM, sweeping of trees, 2.vii.1999, 1 ♂, Kment & Malenovský lgt., Bryja det. (JB).

Widespread and common European species, distributed also in Asian part of Turkey, Georgia and Israel (Kerzhner & Josifov 1999). In the Czech Republic known only from Bohemia (Hoberlandt 1977, Štys & Kinkorová 1985). It is the most common species of the subgenus *Hylopsallus* in Prague parks (Štys & Kinkorová 1985), which corresponds to our data from so far collected material from various parts of the Czech Republic. New species for Moravia.

Psallus* (*Hylopsallus*) *pseudoplatani Reichling, 1984. Moravia centr.: Jedovnice (6666), shore of Olšovec pond, *Acer pseudoplatanus*, 28.v.2000, 2 ♂♂, Kment lgt., Bryja det. (JB, PK).

The species was separated from *P. variabilis* (Fallén, 1829) on the basis of material from Luxembourg; it was subsequently reported from France, Germany and the Netherlands (Kerzhner & Josifov 1999). It is trophically bound to *Acer pseudoplatanus* (Reichling 1984). New species for the Czech Republic.

Psallus* (*Hylopsallus*) *wagneri Ossiannilsson, 1953. Bohemia centr.: between Mšeno and Kokořín (5553), Kokořínský důl NR, thermophilous *Quercetum*, 30.v.1999, 1 ♂, Malenovský

lgt., Bryja det. (PK); Vysoká – Chodeč (5553), proposed NM Na oboře, 31.v.2000, 1 ♂, Kment lgt. et det. (PK). Moravia bor.: Větřkovice (6273), valley of Kamenný potok brook, sweeping of trees, 15.vi.1996, 1 ♂; ditto, beaten from *Quercus* sp., 27.v.2000, 2 ♂♂, all Bryja lgt. et det. (JB). Moravia centr.: Brno – Líšeň (6766), deciduous forest between cemetery and Hornek NM, 20.v.2000, 1 ♂, Bryja lgt. et det. (JB). Moravia mer.: Mikulov (7165), Svatý kopeček NM, 13.v.2000, 1 ♂, Kment & Horsák lgt., Bryja det. (PK); Poštorná (7267), sweeping of trees along the road from Boří les train station to Františkův rybník pond, 29.v.1999, 1 ♂, Kment lgt., Bryja det. (PK).

P. wagneri is known from a number of European countries and Georgia (Kerzhner & Josifov 1999). Aukema (1981) summarised available records and concluded that it is widespread in northern Europe but seems to be the rarest among the oak-associated species of the subgenus *Hylopsallus* (see also Reichling 1984, Štys & Kinkorová 1985). In former Czechoslovakia it was found for the first time by Štys & Kinkorová (1985) on various trees in Prague parks. New species for Moravia.

Psallus* (*Psallus*) *albicinctus Kirschbaum, 1856. Moravia bor.: Větřkovice (6273), valley of Kamenný potok brook, on *Quercus* sp., 27.v.2000, 1 ♀, Bryja lgt. et det. (JB). Moravia mer.: Sedlec (7266), in train, 23.v.2000, 1 ♂, Kment lgt., Bryja det. (JB).

European species, in the Czech Republic only known from Bohemia (Hoberlandt 1977). It lives on oaks (*Quercus* spp.). First record from Moravia.

Psallus* (*Psallus*) *anaemicus Seidenstücker, 1966. Moravia mer.: Mikulov (7165), Svatý kopeček NR, *Quercus* sp., 11.vi.1999, 1 ♂, Kment & Horsák lgt., Bryja det. (JB).

Submediterranean species, known from Asian part of Turkey, Bulgaria, Greece, Hungary, Italy and Slovakia (Kerzhner & Josifov 1999). Known host plants include *Quercus pubescens* and *Q. cerris* (Josifov 1974); in southwestern Slovakia (Jurský Šúr near Bratislava) also found on *Quercus robur* (Herczek & Halgoš 1991). Additional records from Slovakia were given by Günther (2000). The presented finding extends the northern limit of its distribution area. New species for the Czech Republic.

Psallus* (*Psallus*) *cruentatus (Mulsant et Rey, 1852). Moravia centr.: Brno – Líšeň (6766), Velká Klajdovka NM, 5.vi.1998, 1 ♂, Kment lgt., Bryja det. (JB). Moravia mer. or.: Kněždub (7170), Čertoryje NNR, 25.v.2000, 2 ♂♂, Kment lgt., Bryja det. (PK, JB).

P. cruentatus was recorded in Austria, Bulgaria, Slovenia, France, Germany, Italy, South-European territory of Russia, Azerbaijan, Armenia and Georgia (Kerzhner & Josifov 1999). According to Wagner (1970) it lives on *Quercus pubescens*. The presented records are the northernmost ones known. New species for the Czech Republic.

Psallus* (*Psallus*) *mollis (Mulsant et Rey, 1852). Bohemia centr.: Blíževedly (5352), Ronov hill, 30.v.2000, 2 ♂♂, 5 ♀♀; Blíževedly – Hvězda (5352), under Vlhošť hill, 30.v.2000, 6 ♂♂, 4 ♀♀; Březinka (5553), on *Quercus* sp. along road to Klemperka, 1.vi.2000, 1 ♂, 3 ♀♀; Vojtěchov (5553), on *Quercus* sp. near Jestřebické pokličky rocks, 31.v.2000, 4 ♂♂, 4 ♀♀; all Bryja lgt. et det. (JB). Moravia centr.: Brno – Lišeň (6766), Velká Klajdovka NM and Hornek NM, sweeping of *Quercus* sp., 20.v.2000, 1 ♂, 3 ♀♀, Bryja lgt. et det. (JB). Moravia or.: Poteč (6874), Ploščiny NM, 4.vii.1999, 1 ♂, Kment & Malenovský lgt., Bryja det. (JB); Valašské Klobouky (6874), Bílé potoky NR, 30.vi.1999, 1 ♂, Kment & Horsák lgt., Bryja det. (PK).

Species occurring in a great number of European countries so as in Asian part of Turkey, Georgia, Armenia and Syria (Kerzhner & Josifov 1999). The first records of this species in the

Czech Republic were published from Poodří PLA in northern Moravia (Bryja & Kment 2001). The present records suggest that it is relatively common on oak trees (particularly in some areas, such as Kokořínsko PLA) and has probably been overlooked or confused with similar species. New species for Bohemia.

Anthocoridae

Amphiareus obscuriceps (Poppius, 1909). Moravia mer. or.: Kněždub (7170), cottage colony in valley of Radějovka brook, sweeping of *Larix decidua*, 17.vi.2000, 1 ♂, Kment lgt. et det. (PK).

This species is widely distributed in Palaearctic part of Asia (Georgia, Iran, Asian part of Kazakhstan, Kirghizia, China, Taiwan, Korea, Japan and Far East of Russia) and Nepal. Not a long time ago, it was known from Europe only from southwestern Russia, Belarus and Hungary (Péricart 1996). Subsequently it was found also in the Czech Republic (the city of Brno), Bulgaria (Péricart & Stehlík 1998) and Italy (Bacchi & Rizzotti Vlach 2000). Our specimen was collected on a larch (*Larix decidua*) planted next to a cottage. Additional record of this species in the Czech Republic.

Reduviidae

Peirates hybridus (Scopoli, 1763). Moravia mer.: Ratíškovice – Rudník (7069), steppe vegetation on sands along pine wood margin, 26.ix.1998 (larva), 1 ♀ (ex larva), Zeman lgt., Kment det. (VZ).

This species of assassin bug reaches the northernmost border of its occurrence in Moravia. According to Stehlík & Vavřínová (1997), the last Moravian record of *P. hybridus* dates back from 1948. The first recent record in Moravia after 50 years.

Reduvius personatus (Linnaeus, 1758). Moravia bor.: Větřkovice (6273), in the garage near the house No. 77, 27.vii.1998, 1 ♀, Bryja lgt. et det. (JB); Janovice – Bystré (6376), 4.viii.1980, 1 ♀, Horáček lgt., Roháčová det. (BM); Jablunkov – Radvanov (6478), in house, 1.viii.1997, 1 ♀, Szmaragowská lgt., Roháčová det. (BM). Moravia centr.: Kořenec (6466), toilet in the house No. 75, 1999, 1 ♂ (ex larva), Řehořek lgt., Kment det. (MU); Brno – Stránice (6765), Žlutý kopec hill, Vinařská street, student hostel, 15.v.2000, 1 ♂, Hřebíček lgt., Kment det. (PK); Rosice (6864), in house, 1.vii.1996, 1 ♂, Hradil lgt. et det. (KH). Moravia mer.: Havraníky (7162), in village, 5.ix.1996, 1 ♀, Vilímová lgt., Kment det. (JV); Popice (7162), in village, 19.vi.1996, 1 ♂, Vilímová lgt., Kment det. (JV). Moravia occ.: Dyjička (6859), old barn, summer 1997, 1 ♂, Šmarda lgt., Kment det. (PK); Herálec (6361), in house, cca 730 m a.s.l., 6.vii.2000, 1 ♀, Mückstein lgt., Kment det. (PK).

Reduvius personatus occurs in fact only synanthropically in central Europe. It was only very exceptionally found in natural habitats. A survey of all 12 known Moravian (incl. Silesian) localities was published by Stehlík & Vavřínová (1997), with all records dated before 1970. These authors considered *R. personatus* as an endangered species, which suffers from the disappearance of old rural buildings and use of insecticides in households. However, the finding in a modern building of the student hostel in Brno and other recent data indicate that its status is not that critical.

Lygaeidae

Arocatus longiceps Stål, 1872. Moravia centr.: Brno – Ponava (6765), Lužánky park, 15.ix.2000, 10 ♂♂, 12 ♀♀, Kment lgt. et det. (PK); Brno – Stránice (6765), Žlutý kopec hill, Lipová street, in building under plane tree, 18.iv.2000, 1 ♂, Bryja lgt., Kment det. (JB); Brno – centre (6865), Moravské náměstí square, 15.ix.2000, 1 ♂, 4 ♀♀, Kment lgt. et det. (PK); Brno – centre (6865), Žerotínovo náměstí square, 15.ix.2000, 26 ♂♂, 18 ♀♀, Kment lgt. et det. (PK, MM); Brno – centre (6865), Benešova street, 15.ix.2000, 1 ♂, 4 ♀♀, Kment lgt. et det. (PK). Moravia mer.: Mikulov (7165), city centre (by former monastery of Piarists), 14.ix.1999, 14 ♂♂, 16 ♀♀, Kment & Šmarda lgt., Kment det. (PK); ditto, 26.ix.1999, 26 ♂♂, 23 ♀♀, Kment & Horsák lgt., Kment det. (PK, MH, MM, MU, VZ); Lednice (7166), castle park, 26.ix.1999, 1 ♂, 1 L, Kment lgt. et det. (PK). Slovakia mer.: Štúrovo (8278), city centre, 22.vi.2000, 3 ♀♀, Šmarda & Vymyslický lgt., Kment det. (PK).

All material was collected by sweeping of leaves and fruits as well as individually on and under bark of plane trees. This Pontomediterranean species is trophically bound to plane trees (*Platanus* spp.) (Péricart 1998). In Central Europe known from Austria (Adelbauer & Friess 1996), Hungary (Kondorosy 1997), Germany (Rieger 1997) and the Czech Republic (Stehlík & Hradil 2000). The latter authors found this species at one locality in central Bohemia (Praha – Vrchlického sady) and in two places in the southernmost part of Moravia (Břeclav, Lednice). New species for Slovakia.

Berytidae

Metatropis rufescens (Herrich-Schaeffer, 1835). Moravia centr.: Brno – Bystrc (6764), Kočičí žleb valley, 12.ix.1997, 2 ♀♀ , Kment lgt. et det. (PK, MU); Brno – Bystrc (6765), Kamechy forest, 30.vii.1998, 1 ♂, Kment lgt. et det. (PK); Brno – Brněnské Ivanovice (6865), Černovický hájek NR, rest of floodplain forest, 15.ix.1998, 2 ♂♂, 1 ♀, Horsák & Nerudová lgt., Kment det. (PK, MH). Moravia mer.: Lednice (7166), Horní les floodplain forest, 17.ix.1997, 1 ♂, P. Kment lgt. et det. (PK); Valtice (7266), environs of Alah brook, 26.ix.1997, 1 ♂, Kment lgt. et det. (PK). Moravia or.: Luhačovice (6872), Velká Kamenná hora hill, margin of garden colony, in shaded place under trees, 6.viii.1999, 3 ♀♀ (2 ♀♀ newly hatched), 10 L, Kment lgt. et det. (PK); Valašské Klobouky (6874), Bílé potoky NR, valley of small brooklet, 30.vi.1999, 1 ♀, Kment & Horsák lgt., Kment det. (PK); Strání (7072), valley of Klanečnice brook, beech forest, 10.vii.1998, 1 ♂, Kment lgt. et det. (PK); Kněždub (7170), Čertoryje NNR, north slope, under group of *Populus tremula*, 8.vii.2000, 1 ♀, Kment lgt. et det. (PK); ditto, riparian vegetation of Radějovka brook, 9.ix.2000, 1 ♂, 1 L, Kment & Malenovský lgt., Kment det. (PK); Radějov (7170), Pusté deer-game enclosure, Návdanky crossroad, 3.viii.2000, 1 ♀, Horsák lgt., Kment det. (PK); Tvarožná Lhota (7170), valley of Járkovec brook, 8.vii.2000, 2 spec., Kment observ.; ditto, 17.viii.2000, 1 ♂, 1 ♀, Kment lgt. et det. (PK); Javorník (7171), Machová hill, beech forest on hill top, 9.vii.1998, 1 ♂, 1 ♀, Kment lgt. et det. (PK); Velká nad Veličkou (7171), deciduous forest on the Háj hill, 13.vii.1998, 1 spec., Kment observ.; Strání (7172), Záhumenice NM, under trees along small brook, 2.vii.2001, 1 ♂, 1 ♀, Kment & Malenovský lgt., Kment det. (PK). Slovakia occ.: Mníchova Lehota (7174), Krásná dolina valley, 19.vi.2000, 2 ♂♂, Mantič lgt., Kment det. (MM). Slovakia or.: Petrovce (7299), 20.x.1984, 1♂, Jeniš lgt., Kment det. (JV).

Eurosiberian species. All material was obtained by sweeping of *Circea lutetiana*. Stehlík & Vavřínová (1990) published only 7 records from Moravia. Roháčová (1992) added locality Luhačovice from so far unpublished list of the bugs from Čadek's collection. The last two records (Bernartice nad Odrou, Studénka) from Poodří PLA were presented by Bryja & Kment (2001). Two known Bohemian localities were mentioned by Kubík (1967) (near the village of Jelen near Kolín) and Roubal (1967) (Skupice forest near Poděbrady). The knowledge of its distribution in Slovakia is also insufficient (Stehlík & Vavřínová 1995, Roháčová 1999). We suppose that the apparent rareness of this species is based on the ecology of its host plants, which grows in places usually overlooked by our heteropterologists. In Central Europe, *M. rufescens* feeds on various *Circea* species (*C. lutetiana, C. alpina* and their hybrid *C.* x *intermedia*) but it was in Scandinavia also found at *Linnaea borealis* (Péricart 1984). Our *Circea* species are inconspicuous plants growing on humid, shaded, nutrient-rich places in floodplain forests, along small streams, in deep valleys in deciduous or mixed forests and in scree forests of mountainous regions (plant associations Alno-Ulmion, Fagion and Tilio-Acerion). *Circea lutetiana* occurs mainly in thermophyticum and *C. alpina* in oreophyticum but areas of their occurrence overlap (Pluhař & Slavík 1997). In the Czech Republic, *Linnaea borealis* is known only from peat bogs in Jizerské hory Mts and Krkonoše Mts but it currently is missing and perhaps extinct there (Chrtek 1997). The comparison of known occurrence of *Circea* species and *M. rufescens* in the Czech Republic is given in Fig. 1. (The occurrence of *Circea* species is modified from Slavík (1998)).

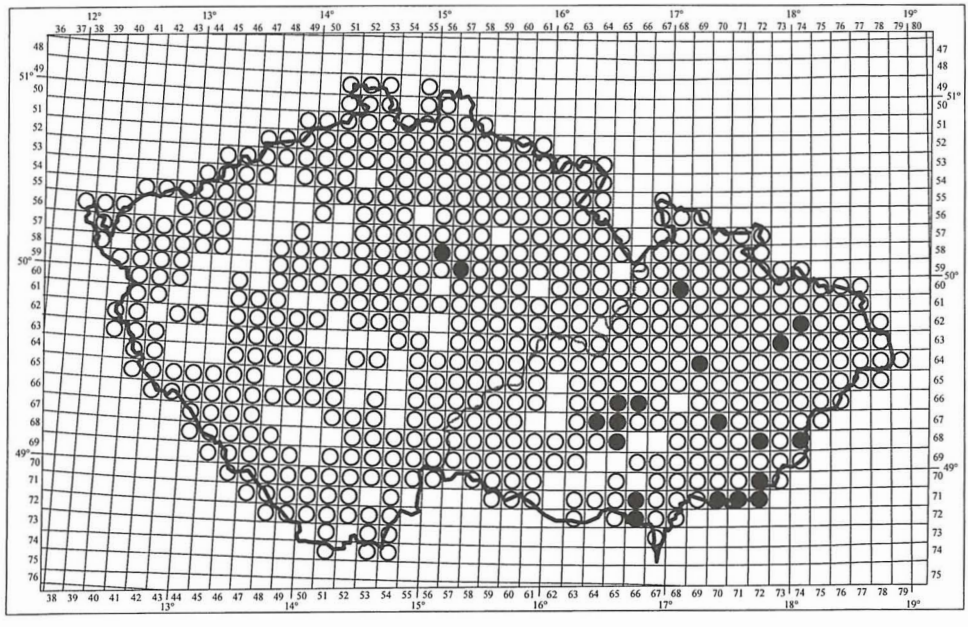

Fig. 1. Distribution of *Metatropis rufescens* (Herrich-Schaeffer) (filled circles) and its host plants from the genus *Circaea* (open circles) in the Czech Republic.

Obr. 1. Rozšíření štíhlenky *Metatropis rufescens* (Herrich-Schaeffer) (plná kolečka) a jejích živných rostlin z rodu čarovník (*Circaea*) (prázdná kolečka) v České Republice.

Cydnidae

Microporus nigritus (Fabricius, 1794) (= *Aethus nigritus* F.). Moravia bor.: Ostrava – Přívoz (6175), mine dumps with sparse grasses and *Verbascum* sp., in litter, 8.i.2000, 1 ♂, 2 ♀♀, Mantič lgt., Kment det. (MM, PK).

Holopalearctic species preferring sandy habitats. According to Stehlík (1983), it is known only from the warmest southern part of Moravia (Pannonicum). On the other hand, Lis (1989) mentioned numerous localities in Poland. First record of this species from northern Moravia. The occurrence in Moravia is mapped (Fig. 2).

Thyreocoridae

Thyreocoris fulvinervis (Scopoli, 1770). Moravia mer.: Mikulov (7165), Svatý kopeček NR, limestone steppe, sweeping, 19.vii.2001, 1 ♂, 2 ♀♀, Kment lgt. et det. (PK); Perná, Děvín-Kotel-Soutěska NNR, Kotel hill, 30.iv.1999, Nerudová lgt., Kment det. (PK); Mikulov (7266), Mušlov sand pit, under *Verbascum* sp., 21.viii.2000, 1 ♂, Kment lgt. et det. (PK); ditto, in litter under *Anchusa officinalis*, 21.x.2000, 2 ♂♂, Kment lgt. et det. (PK); Poštorná (7267), sands by Františkův rybník pond, 1.v.2001, 4 ♂♂, Kment & Horsák lgt., Kment det. (PK).

Mediterranean species; for a long time it was known in Central Europe only from southern Slovakia (Štys & Davidová-Vilímová 1979, Štepanovičová 1994). The first record from Moravia (locality Poštorná – Boří les) was published by Stehlík (1998b). Our findings confirm Stehlík's

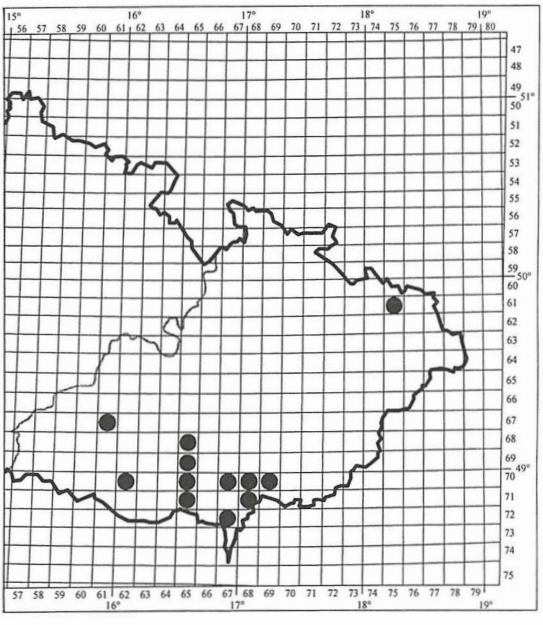

Fig. 2. Distribution of *Microporus nigritus* (F.) in Moravia (filled circles).
Obr. 2. Rozšíření hrabulky *Microporus nigritus* (F.) na Moravě (plná kolečka).

(1998b) hypothesis concerning that this species recently undergoes northward expansion in favourable climatic conditions.

Pentatomidae

Sciocoris* (*Aposciocoris*) *homalonotus Fieber, 1851. Bohemia mer.: Vyšší Brod (7351), Čertova stěna – Luč NNR, Čertova stěna, relict pine wood on granite slopes with undergrowth of *Erica carnea*, 24.viii.2000, 1 ♂, Malenovský lgt., Kment det. (PK). Moravia bor.: Štramberk (6474), Kotouč hill, sifting of mosses and lichens on limestone rocks, 21.ix.1999, 1 ♂, 1 ♀, Mantič lgt., Kment det. (MM). Moravia centr.: Kanice (6766), Hádecká planinka NNR, limestone steppe, 1.v.1999, 1 ♂, 1 ♀, Horsák & Nerudová lgt., Kment det. (PK, MH). Moravia mer.: Božice (7163), Karlov, clearing, 20.v.1993, 1 ♀, Stehlík lgt. et det. (JS); Perná (7165), Děvín-Soutěska-Kotel NPR, Kotel hill, 22.vii.1993, 1 ♂, 1 ♀, Stehlík lgt. et det. (JS); Mikulov (7165), Svatý kopeček NR, limestone steppe, sweeping, 27.vi.2001, 1 ♂, 3 ♀♀, Kment lgt. et det. (PK); Mikulov, Turold NR, limestone quarry, 5.v.1995, 1 ♂, Stehlík lgt. et det. (JS); Mikulov (7265), Šibeničník NM, steppe on limestone rock, 14.v.1994, 1 ♂, Stehlík lgt. et det. (JS); ditto, in litter, 25.iv.1999, 2 ♂♂, 2 ♀♀, Kment lgt. et det. (PK); ditto, 14.ix.1999, 1 ♂, 1 ♀, Kment & Šmarda lgt., Kment det. (PK); Mikulov (7266), environs of Nový rybník pond, railway (creeping on sleeper), 30.iv.2000, 1 ♂, Kment lgt. et det. (PK); Mikulov (7266), environs of Prostřední Mušlovský rybník pond, on field drive, 23.vii.2000, 1 ♀, Kment lgt. et det. (PK); Mikulov – Mušlov (7266), steppe vegetation

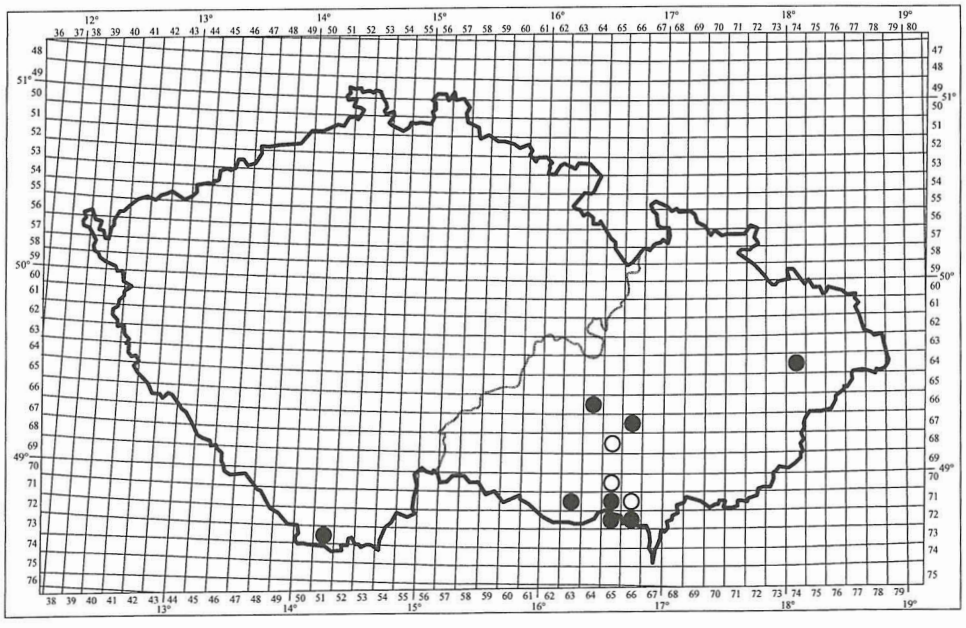

Fig. 3. Distribution of *Sciocoris homalonotus* Fieber in the Czech Republic (filled circles – new records, open circles – published records).
Obr. 3. Rozšíření kněžice *Sciocoris homalonotus* Fieber v České republice (plná kolečka – nové údaje, prázdná kolečka – pouze publikované údaje).

near village, 21.viii.2000, 1 ♂, Kment lgt. et det. (PK); Hlohovec (7266), environs of Hraniční zámeček château, 25.vii.2000, 1 ♂, Horsák lgt., Kment det. (PK).

Mediterranean species, trophically bound to Poaceae. According to Stehlík (1984), the distribution of this species in the Czech Republic is restricted to the warmest places in southern part of Moravia (Pannonicum). The occurrence of this species in the Czech Republic is northernmost in Central Europe according to Stehlík (1984), but isolated populations in Sweden were recorded by Coulianos (1976) and older records are also known from Poland (Central Polish Lowlands, Sudetes – Scholz (1931), Lis (1990)). New species for Bohemia; the first record from northern Moravia. The occurrence in the Czech Republic is mapped in Fig. 3.

Sciocoris* (*Sciocoris*) *sulcatus Fieber, 1851. Moravia mer.: Budkovice (6964), steppe on conglomerate rocks above river Rokytná, in detritus, 21.iv.1997, 1 ♂, Bryja lgt. et det. (JB).

Mediterranean and Central-Asian species. Stehlík (1995) reported one male of this species from the Pavlovské kopce hills (Pálava Biosphere Reserve); additional data come from southern Slovakia (Stehlík & Vavřínová 1993). The second record of this species in the Czech Republic and the northernmost one in Central Europe.

Pinthaeus sanguinipes (Fabricius, 1787). Moravia mer. or.: Kunovice (6970), Stará hora hill, gardens, on flowers, 17.vii.1998, 1 ♀, Horsák lgt., Kment det. (PK); Bzenec (7069), environs of Stolařka pond, old trees of *Alnus glutinosa* along wood margin, 30.v.1998, 1 ♀, Zeman lgt. et det. (PK); Javorník (7171), Jazevčí NNR, sweeping of deciduous trees along wood margin, 18.viii.2000, 1 ♀, Kment lgt. et det. (PK).

Southern Palaearctic species. According to Stehlík (1987), this species was not found in Mo-

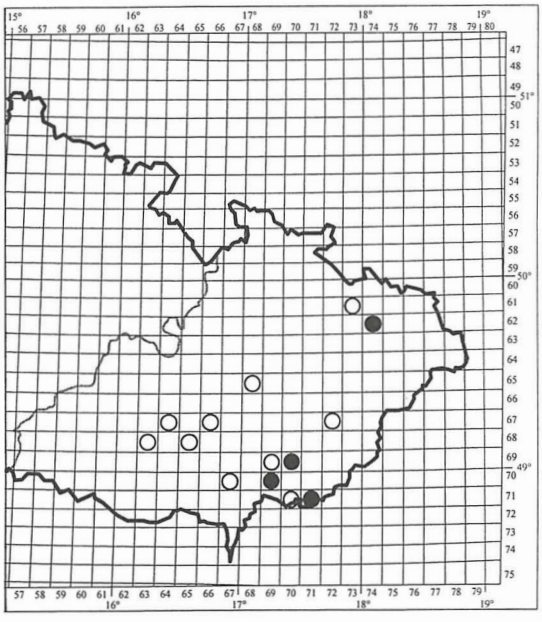

Fig. 4. Distribution of *Pinthaeus sanguinipes* (F.) in Moravia (filled circles – new, post-1996 records, open circles – published, pre-1953 records).

Obr. 4. Rozšíření kněžice *Pinthaeus sanguinipes* (F.) na Moravě (plná kolečka – nové údaje po roce 1996, prázdná kolečka – publikované údaje do roku 1952).

ravia since 1952; its occurrence was confirmed on the basis of material collected in the proposed NNR Oderský luh near Studénka in Poodří PLA in 1996 (Bryja & Kment 2001). Additional recent records from Moravia. The occurrence in Moravia is mapped in Fig. 4.

Acanthosomatidae

Cyphostethus tristriatus (Fabricius, 1787). Moravia centr.: Švařec (6464), Švařec NNM, 3.iv.1999, 1 ♂, 1 ♀, Hřebíček lgt., Kment det. (PK). Moravia or.: Rusava (6672), between Klapinov and Pardus, 400-700 m a.s.l., 16.ix.1997, 1 ♂, Malenovský lgt., Kment det. (PK); Nedašov (6874), Jalovcová stráň NR, former pasture, 20.v.1999, 3 ♂♂, 4 ♀♀, Kment & Malenovský lgt., Kment det. (PK, JB, MH); ditto, 3.vii.1999, 1 L, Kment & Malenovský lgt., Kment det. (PK); ditto, 10.ix.1999, 1 ♀, Malenovský & Vymyslický lgt., Kment det. (PK); Poteč (6874), Ploščiny NM, 13.ix.1999, 3 ♂♂, 2 ♀♀, Malenovský & Vymyslický lgt., Kment det. (PK).

European species. All material was obtained by sweeping on *Juniperus communis*, the natural host plant of this species in conditions of Central Europe. First record in Moravia (locality Visalája in Moravskoslezské Beskydy Mts) is included in Dobšík (1961). Stehlík (1984, 1998a) added 12 other localities where this species occured on introduced Cupressaceae in cities, especially parks and cemetries. Rare species in natural conditions because of disappearing of suitable habitats with *Juniperus communis*. It is a question, how much this new records are connected with the population explosion, which was evoked by transition to compensatory host plants (cf. Stehlík 1998a). The distribution in Moravia is mapped in Fig. 5.

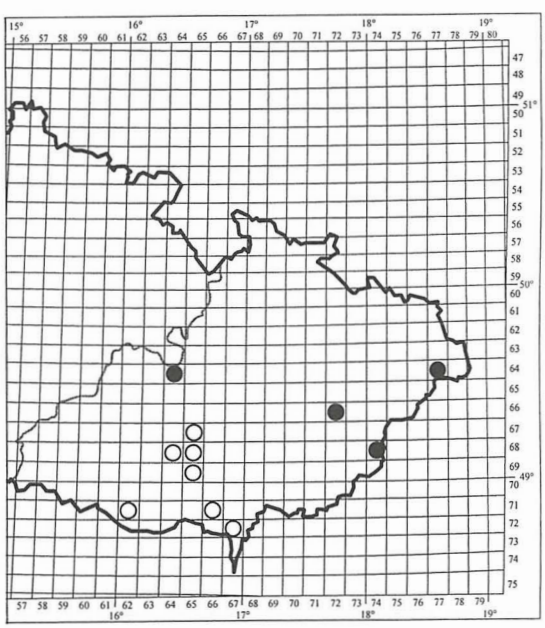

Fig. 5. Distribution of *Cyphostethus tristriatus* (F.) in Moravia (filled circles – occurrence on *Juniperus communis* in natural habitats, open circles – occurrence on introduced Cupressaceae).
Obr. 5. Rozšíření kněze *Cyphostethus tristriatus* (F.) na Moravě (plná kolečka – výskyt na jalovci obecném (*Juniperus communis*) na přirozených lokalitách, prázdná kolečka – výskyt na introdukovaných dřevinách z čeledi cypřišovité (Cupressaceae)).

ACKNOWLEDGEMENTS. We would like to thank Michal Horsák, Jana Nerudová-Horsáková (both Frýdek-Místek), Jiří Hřebíček (Štěpánov nad Svratkou), Igor Malenovský (Brno), Marion Mantič (Ostrava), Petr Mückstein (Herálec), Marie Omesová (Brno), Vladimír Řehořek (Department of Botany, Masaryk University, Brno), Petr Šmarda (Moravské Budějovice), Tomáš Vymyslický (Brno), and Vladimír Zeman (Přerov) who provided their material or helped up during field works. Magdalena Roháčová (Beskydy Museum, Frýdek-Místek), Jaroslav L. Stehlík and Pavel Lauterer (Moravian Museum, Brno), Jitka Vilímová (Depatment of Zoology, Charles University, Praha) and Karel Hradil (Forestry and Game Management Research Institute, Jíloviště-Strandy) kindly provided their data and/or allowed us to study museum collections. The assistance of Pavel Bezděčka (Administration of Bílé Karpaty PLA, Veselí nad Moravou), Miroslav Janík (Czech Union of Nature Conservationist, Basic organisation Kosenka, Valašské Klobouky) and Luboš Beran (Administration of Kokořínsko PLA, Mělník) was indispensable during our field work in Bílé Karpaty and Kokořínsko PLAs. The research has been partly supported by the project No. MSM 143100010, implemented at the Department of Zoology and Ecology, Masaryk University in Brno.

REFERENCES

ADELBAUER K. & FRIESS T. 1996: Die Ritterwanze Arocatus longiceps eine für Mitteleuropa neue Tierart (Heteroptera, Lygaeidae). *Jahresbericht Landesmuseum Joanneum*, 25: 33-39.

AUKEMA B. 1981: A survey of the Dutch species of the subgenus Hylopsallus of Psallus (Hemiptera-Heteroptera, Miridae). *Tijdschrift voor Entomologie*, 124: 1-25.

BACCHI I. & RIZZOTTI VLACH M. 2000: Amphiareus obscuriceps in Italia: note morfologiche, ecologiche e corologiche (Heteroptera Anthocoridae). *Boll. Soc. Entomol. Ital.*, 132: 99-103.

BRYJA J. & KMENT P. 2001: The present state of knowledge of the true bugs (Heteroptera) in the PLA of Poodří (Czech Republic). *Klapalekiana*, 37: 1-36.

BRYJA J. & KULA E. 2000: A novel multiple approach to the biodiversity evaluation – example of the fractionated community of bugs (Heteroptera). *Ekológia*, 19: 225-244.

CHRTEK J. 1997: Linnaea L. – zimozel, p. 494. In: SLAVÍK B. (ed.): *Květena České republiky 5.* [*Flora of the Czech Republic. Vol. 5.*]. Academia, Praha, 568 pp (in Czech).

COULIANOS C. C. 1976: Sciocoris homalonotus Fieb. in Sweden, a shield bug (Hem. – Het., Pentatomidae) new to Northern Europe. *Entomol. Tidskr.*, 97: 115-116.

DOBŠÍK B. 1961: Kněžice (Heteroptera, Pentatomoidea Leach 1815) slezské oblasti. (Schildwanzen Schlesiens). *Acta Rer. Natur. Distr. Silesiaea*, 22: 401-408 (in Czech, German summary).

EHRENDORFER F. & HAMANN U. 1965: Vorschläge zu einer floristischen Kartierung von Mitteleuropa. *Ber. Deutsch. Bot. Ges.*, 78: 35-50.

GÜNTHER H. 2000: Contribution to the fauna of plant bugs (Heteroptera: Miridae) in Slovakia. *Entomological Problems*, 31: 59-60.

HERCZEK A. 1991: Notes on three species of Polymerus Westwood (Heteroptera, Miridae). *Polskie Pismo Entomologiczne*, 61: 23-30.

HERCZEK A. & HALGOŠ J. 1991: Miridae (Heteroptera) of the Šúr natural reserve near Bratislava. *Acta Biologica Silesiana*, 18: 34-40.

HOBERLANDT L. 1977: Heteroptera, pp. 61-82. In: DLABOLA J. (ed.): Enumeratio Insektorum Bohemoslovakiae. Check List Tschechoslowakische Insektenfauna. *Acta Faun. Entomol. Mus. Nat. Pragae,* Suppl. 4: 1-158.

JOSIFOV M. 1974: Neue südpaläarktische Miriden. *Reichenbachia*, 15: 61-68.

JOSIFOV M. 1990: Über die Verbreitung mancher Heteropterenarten auf der Balkanhalbinsel. III (Insecta). *Acta Zool. Bulgarica*, 40: 3-11.

KERZHNER I. M. & JOSIFOV M. 1999: Miridae, pp. 1-577. In: AUKEMA B. & RIEGER Ch. (eds.): *Catalogue of the Heteroptera of the Palaearctic Region. Vol. 3. Cimicomorpha II.* The Netherlands Entomological Society, Wageningen, 577 pp.

KONDOROSY E. 1997: További uj poloskatajok a magyar funában (Heteroptera). [Additional species of Heteroptera new for the fauna of Hungary]. *Folia Entomologica Hungarica*, 58: 249-251 (in Hungarian).

KŘÍSTEK J. & DOBŠÍK B. 1985: Bugs (Heteroptera) in a floodplain forest. *Acta Sci. Nat. Acad. Sci. Bohem.*, 19: 1-55.

KUBÍK O. 1967: Příspěvek k rozšíření Metatropis rufescens (Herrich-Schäffer 1835) v Československu (Heteroptera, Berytidae). (Beitrag zur Verbreitung von Metatropis rufescens (H.S.) in der Tschechoslowakei (Heteroptera, Berytidae)). *Zpr. Čs. Společ. Entomol. ČSAV*, 3: 70-71 (in Czech, German summary).

LIS J. A. 1989: Shield-bugs of Poland (Heteroptera, Pentatomoidea) – a faunistic review. I. Plataspidae, Thyreocoridae, Cydnidae, Scutelleridae and Acanthosomatidae. *Polskie Pismo Entomologiczne*, 59: 27-83.

LIS J. A. 1990: Shield-bugs of Poland (Heteroptera, Pentatomoidea) – a faunistic review. Pentatomidae. *Annals of the Upper Silesian Museum, Entomology*, 1: 5-102.

MELBER A., GÜNTHER H. & RIEGER Ch. 1991: Die Wanzenfauna des österreichischen Neusiedlerseegebietes (Insecta, Heteroptera). *Wiss. Arbeiten Burgenld.,* 89: 63-192.

PÉRICART J. 1984: *Hémiptères Berytidae Euro – Méditerranéens. Faune de France, Vol. 70.* Fédération francaise des Sociétés de Sciences Naturelles, Paris, 171 pp.
PÉRICART J. 1996: Anthocoridae, pp. 108-140. In: AUKEMA B. & RIEGER Ch. (eds.): *Catalogue of the Heteroptera of the Palaearctic Region. Vol. 2. Cimicomorpha I.* The Netherlands Entomological Society, Wageningen, 361 pp.
PÉRICART J. 1998: *Hémiptères Lygaeidae Euro – Méditerranéens, Part 1. Faune de France, Vol. 84 A.* Fédération francaise des Sociétés de Sciences Naturelles, Paris, 468 pp.
PÉRICART J. & STEHLÍK J. L. 1998: Amphiareus obscuriceps (Popp.) in the Czech Republic and in the Balkan Peninsula (Heteroptera: Anthocoridae). *Acta Mus. Moraviae, Sci. Biol.,* 83: 217-218.
PLUHAŘ V. & SLAVÍK B. 1997: Circaea L. – čarovník, pp. 62-67. In: SLAVÍK B. (ed.): *Květena České republiky 5.* [*Flora of the Czech Republic. Vol. 5.*]. Academia, Praha, 568 pp (in Czech).
PRUNER L. & MÍKA P. 1996: Seznam obcí a jejich částí v České republice s čísly mapových polí pro síťové mapování fauny. (List of settlements in the Czech Republic with associated map field codes for faunistic grid mapping system). *Klapalekiana,* 32 (Suppl.): 1-115 (in Czech, English summary).
RABITSCH W. 1999: Neue und seltene Wanzen (Insecta, Heteroptera) aus Wien and Niederösterreich. *Linzer. Biol. Beitr.*, 31: 993-1008.
REICHLING L. 1984: Hétéroptères du Grand-Duché de Luxembourg. 1. Psallus (Hylopsallus) pseudoplatani n. sp. (Miridae, Phylinae) et espèces apparentes. *Trav. Sci. Mus. Hist. Natur. Luxembourg*, 4: 3-18.
RIEGER C. 1997: Ergänzungen zur Faunistik und Systematik einiger Wanzen in Baden-Württemberg (Insecta, Heteroptera). *Carolinea*, 55: 43-48.
RINNE V. 1989: Review of the European Polymerus subgenus Poeciloscytus (Heteroptera, Miridae), with two new species and special reference to the Finnish fauna. *Ann. Entomol. Fennici,* 55: 89-101.
ROHÁČOVÁ M. 1992: Bzdochy [True bugs], pp. 170-172. In: KUČA P., MÁJSKY J., KOPEČEK F. & JONGEPIEROVÁ I. (eds.): *Chránená krajinná oblasť Biele/Bílé Karpaty,* [*Biele/Bílé Karpaty Protected Landscape Areas*]. Ekológia, Bratislava, 380 pp (in Slovak).
ROHÁČOVÁ M. 1997: New and little known Heteroptera species from the Czech Republic. *Acta Mus. Silesiae (A)*, 46: 191-192.
ROHÁČOVÁ M. 1999: Faunistic notes of some less frequent bug species (Heteroptera) in Slovakia. *Entomofauna Carpathica*, 11: 90-92.
ROUBAL J. 1964: Septième additif à la liste des Hétéroptères de la Bohême. *Bull. Soc. Entomol. Mulhouse,* 1964: 47-48.
ROUBAL J. 1967: Faunistická studie o plošticích (Heteroptera) okolí Poděbrad se zřetelem k rapidnímu poklesu někdejší bohaté zvířeny polabské. (La faune des Hététopteres des environs de la ville de Poděbrady en Tchécoslovaquie vue a travers le prisme de la loi de protection de la nature en Tchécoslovaquie). *Acta Musei Reginaehradecensis, Sci. Natur.*, 8: 117-122 (in Czech, French summary).
SCHOLZ M. F. R. 1931: Verzeichnis der Wanzen Schlesiens, *Entomol. Anz.,* 11: 99-102.
SCHUH R. T., LINDSKOG P. & KERZHNER I. M. 1995: Europiella Reuter (Heteroptera: Miridae): Recognition as a holarctic group, notes on synonymy, and description of a new species, Europiella carvalhoi, from North America. *Proc. Entomol. Soc. Washington*, 97: 379-395.
SLAVÍK B. 1998: *Phytocartographical synthese of the Czech Republic. Vol. 3.* Academia, Praha, 202 pp.
STEHLÍK J. L. 1973: New records of the Heteroptera from Moravia and Slovakia. *Acta Mus. Moraviae, Sci. Natur.*, 56-57: 171-182.
STEHLÍK J. L. 1983: Results of the investigation on Hemiptera in Moravia made by the Moravian Museum (Pentatomoidea II.). *Acta Mus. Moraviae, Sci. Natur.*, 68: 153-172.
STEHLÍK J. L. 1984: Results of the investigation on Hemiptera in Moravia made by the Moravian Museum (Pentatomoidea III.). *Acta Mus. Moraviae, Sci. Natur.*, 69: 163-185.
STEHLÍK J. L. 1987: Results of the investigation on Hemiptera in Moravia made by the Moravian Museum (Pentatomoidea VI.). *Acta Mus. Moraviae, Sci. Natur.*, 72: 183-202.
STEHLÍK J. L. 1995: New records of Heteroptera from the Czech Republic. *Acta Mus. Moraviae, Sci. Natur.*, 79: 197-198.
STEHLÍK J. L. 1997: Corythucha ciliata (Say), a pest of plane trees, now also in the Czech Republic (Tingidae, Het.). *Acta Mus. Moraviae, Sci. Natur.*, 81: 299-306.
STEHLÍK J. L. 1998a: The Heteropteran fauna of introduced Cupressaceae in the southern part of Moravia (Czech Republic). *Acta Mus. Moraviae, Sci. Biol.*, 82: 127-155.
STEHLÍK J. L. 1998b: Faunistic records from the Czech Republic - 76. Heteroptera: Thyreocoridae. *Klapalekiana*, 34: 133.
STEHLÍK J. L. & HRADIL K. 2000: Arocatus longiceps Stål in the Czech Republic too (Lygaeidae, Heteroptera). *Acta Mus. Moraviae, Sci. Biol.*, 85: 351-353.
STEHLÍK J. L. & VAVŘÍNOVÁ I. 1990: Results of the investigation on Hemiptera in Moravia made by the Moravian Museum (Berytidae). *Acta Mus. Moraviae, Sci. Natur.*, 75: 219-235.
STEHLÍK J. L. & VAVŘÍNOVÁ I. 1993: Results of the investigation on Hemiptera in Slovakia made by the Moravian Museum (Pentatomoidea III). *Acta Mus. Moraviae, Sci. Natur.*, 78: 99-164.
STEHLÍK J. L. & VAVŘÍNOVÁ I. 1995: Results of the investigation on Hemiptera in Slovakia made by the Moravian Museum (Piesmatidae, Berytidae). *Acta Mus. Moraviae, Sci. Natur.*, 79: 149-168.

STEHLÍK J. L. & VAVŘÍNOVÁ I. 1997: Results of the investigation on Hemiptera in Moravia made by the Moravian Museum (Reduvidae, Phymatidae, Nabidae: Prostemmatinae). *Acta Mus. Moraviae, Sci. Natur.*, 81: 205-229.
ŠTEPANOVIČOVÁ O. 1994: Heteroptera-Pentatomomorpha of characteristic habitats in Morava floodplain area. *Ekológia*, Suppl. 1/1994: 163-174.
ŠTYS P. 1990: Enicocephalomorphan and dipsocoromorphan fauna of W. Palaearctic (Heteroptera): compostion, distribution and biology. *Scopolia*, Suppl. 1: 3-15.
ŠTYS P. & DAVIDOVÁ-VILÍMOVÁ J. 1979: Taxonomy of Thyreocoris (Heteroptera, Thyreocoridae). *Annot. Zool. Bot.*, 134: 1-39.
ŠTYS P. & KINKOROVÁ J. 1985: Psallus (Hylopsallus) wagneri in Czechoslovakia (Heteroptera, Miridae). *Acta Entomol. Bohemoslov.*, 82: 355-359.
WAGNER E. 1952: Blindwanzen oder Miriden. In: DAHL F. (ed.): *Die Tierwelt Deutschlands, Band 41.* Gustav Fischer Verlag, Jena, 218 pp.
WAGNER E. 1970: Die Miridae Hahn, 1831, des Mittelmeerraumes und der Makaronesischen Insel (Hemiptera, Heteroptera). Teil 1. *Entomologische Abhandlungen*, 37 (Suppl.): 1-484.
WAGNER E. 1973: Die Miridae Hahn, 1831, des Mittelmeerraumes und der Makaronesischen Insel (Hemiptera, Heteroptera). Teil 2. *Entomologische Abhandlungen*, 39 (Suppl.): 1-421.
WAGNER E. 1975: Die Miridae Hahn, 1831, des Mittelmeerraumes und der Makaronesischen Inseln (Hemiptera, Heteroptera). Teil 3. *Entomologische Abhandlungen*, 40 (Suppl.): 1-483.

SOUHRN

Tato práce shrnuje údaje o nálezech ploštic z České republiky a Slovenska a je založena na studiu materiálu z muzejních nebo soukromých sbírek a na terénních výzkumech obou autorů. Osm druhů je uvedeno poprvé z České republiky, šest z Moravy, dva z Čech a jeden ze Slovenska. Rozšíření jednotlivých druhů je, s důrazem na situaci ve střední Evropě, stručně komentováno. Údaje předložené v práci se týkají následujících 31 druhů:

Ceratocombidae: *Ceratocombus* (*Ceratocombus*) *coleoptratus* (Zetterstedt, 1819). Drobný, skrytě žijící druh. Z Moravy jej uvádí pouze Křístek & Dobšík (1985) z lužního lesa „Horní les" u Lednice. Druhý nález na Moravě.

Dipsocoridae: *Cryptostemma* (*Cryptostemma*) *alienum* (Herrich-Schaeffer, 1835). Drobný druh obývající intersticiální prostory ve štěrkových náplavech na březích řek a oligotrofních jezer s čistou prokysličenou vodou. Období zaplavení přečkává díky plastronovému dýchání (Štys 1990). Nový druh pro Moravu.

Tingidae: *Corythucha ciliata* (Say, 1832). Škůdce platanů původem ze Severní Ameriky. V ČR byl poprvé zjištěn v roce 1995 na jihu Moravy (Stehlík 1995, Stehlík & Hradil 2000), ze Slovenska jej udává Stehlík (1997) na základě osobního sdělení V. Zachy.

Miridae: *Capsus pilifer* (Remane, 1950). Druh obývající Eurasii v pásu od Dánska a Nizozemí po Koreu a Japonsko. Žije na vlhkých místech na bezkolencích (*Molinia coerulea* agg.). První nález v ČR, dosud nejbližší známé lokality leží na jihozápadním Slovensku (Herczek & Halgoš 1991) a ve východním a severním Rakousku (Melber et al. 1991, Rabitsch 1999).

Dicyphus (*Dicyphus*) *epilobii* Reuter, 1883. Pravděpodobně přehlížený druh vázaný na vrbovku chlupatou (*Epilobium hirsutum*). Na Moravě poprvé zjištěn v CHKO Poodří (Bryja & Kment 2001).

Dicyphus (*Dicyphus*) *hyalinipennis* (Burmeister, 1835). V ČR vzácně nalézaný druh žijící na rulíku zlomocném (*Atropa belladonna*). Z Moravy udáván dosud jen Stehlíkem (1973) z Moravského Krasu. Druhý nález na Moravě.

Europiella albipennis (Fallén, 1829). Hoberlandt (1977) uvádí tento druh pod synonymem *Plagiognathus* (*Poliopterus*) *arenicola* Wagner, 1941 pouze z Čech. Žije na pelyňku ladním (*Artemisia campestris*) (Schuh et al. 1995). Nový druh pro území Moravy.

Fieberocapsus flaveolus (Reuter, 1870). Druh žijící na rostlinách z čeledí sítinovitých (Juncaceae) a šáchorovitých (Cyperaceae), rozšířený od Velké Británie po východní Sibiř a rovněž v Severní Americe. Nový druh pro faunu České republiky.

Macrotylus (*Macrotylus*) *quadrilineatus* (Schrank, 1785). Vzácný horský druh, žijící na šalvěji lepkavé (*Salvia glutinosa*). Z ČR znám pouze z Moravskoslezských Beskyd (Horní Lomná) (Roháčová 1997). Druhý nález v České republice.

Phoenicocoris modestus (Meyer-Dür, 1843). V ČR uváděn dosud jen z okolí Plzně (Roubal 1964). Patrně přehlížený druh žijící na borovicích (*Pinus* spp.). Nový druh pro Moravu.

Phytocoris (*Ktenocoris*) *austriacus* Wagner, 1954. Jihoevropský druh, žijící na teplých místech, podle Wagnera (1970) na černýši lučním (*Melampyrum pratense*). Dle našich zjištění se však vyskytuje i na lokalitách bez černýšů. Nový druh pro Českou republiku.

Polymerus (*Poeciloscytus*) *microphthalmus* Wagner, 1951. Druh obtížně odlišitelný od blízce příbuzného *P. palustris* (Reuter, 1905) (Rinne 1989, Herczek 1991). Preferuje svízel syřišťový (*Galium verum*). Druh je rozšířen v Evropě od Španělska, Itálie a bývalé Jugoslávie na jihu do Finska a Švédska na severu. Nový druh pro faunu České republiky.

Psallus (*Hylopsallus*) *assimilis* Stichel, 1956. Patrně přehlížený druh z determinačně obtížného rodu *Psallus,* žijící na javoru babyce (*Acer campestre*). Nový druh pro Českou republiku.

Psallus (*Hylopsallus*) *perrisii* (Mulsant et Rey, 1852). Z ČR byl znám pouze z Čech (Hoberlandt 1977, Štys & Kinkorová 1985). Naše data ukazují, že v ČR se vyskytuje poměrně běžně na listnatých stromech, zejména na dubech. Nový druh pro Moravu.

Psallus (*Hylopsallus*) *pseudoplatani* Reichling, 1984. Žije na javoru klenu (*Acer pseudoplatanus*). Nový druh pro faunu České republiky.

Psallus (*Hylopsallus*) *wagneri* Ossiannilsson, 1953. Další zástupce rodu *Psallus* vázaný na duby. Z Čech dosud publikován pouze z parků v Praze (Štys & Kinkorová 1985). Nový druh pro Moravu.

Psallus (*Psallus*) *albicinctus* Kirschbaum, 1856. V ČR znám pouze z Čech (Hoberlandt 1977). Žije na dubech. Nový druh pro Moravu.

Psallus (*Psallus*) *anaemicus* Seidenstücker, 1966. Jihoevropský druh známý dosud z Turecka, Bulharska, Řecka, Itálie, Maďarska a Slovenska. Jako živné rostliny jsou udávány dub pýřitý (*Quercus pubescens*) a dub cer (*Q. cerris*) (Josifov 1974) a rovněž dub letní (*Quercus robur*) (Herczek & Halgoš 1991). Nový druh pro Českou republiku a nejsevernější nález druhu.

Psallus (*Psallus*) *cruentatus* (Mulsant et Rey, 1852). Druh je rozšířen v jižní a střední Evropě a dále na východ až na Kavkaz. Wagner (1970) uvádí jako živnou rostlinu dub šípák (*Quercus pubescens*). Nový druh pro faunu České republiky.

Psallus (*Psallus*) *mollis* (Mulsant et Rey, 1852). Žije na dubech. První údaje z České republiky pocházejí z CHKO Poodří (Bryja & Kment 2001). Nový druh pro Čechy a potvrzení výskytu na Moravě.

Anthocoridae: *Amphiareus obscuriceps* (Poppius, 1909). Druh široce rozšířený především v asijské části palearktické oblasti (Gruzie, Írán, asijská část Kazachstánu, Kyrgyzstán, Čína, Tchajwan, Korea, Japonsko a Dálný východ Ruska) s přesahem do Nepálu. V Evropě byl donedávna znám pouze z jihozápadního Ruska, Běloruska a Maďarska (Péricart 1996). Posléze byl publikován ještě z ČR (Brno) a Bulharska (Péricart & Stehlík 1998) a Itálie (Bacchi & Rizzotti Vlach 2000). Druhý nález tohoto vzácného druhu na Moravě.

Reduviidae: *Peirates hybridus* (Scopoli, 1763). Tato zákeřnice dosahuje na jižní Moravě severní hranice svého rozšíření. Podle Stehlíka a Vavřínové (1997) však nebyla po roce 1948 znovu nalezena. V České republice první nález po 50 letech.

Reduvius personatus (Linnaeus, 1758). Zákeřnice domácí se v podmínkách střední Evropy vyskytuje prakticky pouze synantropně. Přehled celkem 12 nálezů z Moravy a Slezska (poslední z roku 1969) publikovali Stehlík a Vavřínová (1997), kteří považují tento druh za ohrožený díky mizení starých venkovských staveb a používání insekticidů v domácnostech.

Lygaeidae: *Arocatus longiceps* Stål, 1872. Pontomediteránní druh ploštičky žijící na platanech. Ve střední Evropě byl poprvé zjištěn v Rakousku (Adelbauer & Friess 1996) a dále v Maďarsku (Kondorosy 1997), Německu (Rieger 1997) a nově i v České republice (v Čechách i na Moravě) (Stehlík & Hradil 2000). Nový druh pro Slovensko.

Berytidae: *Metatropis rufescens* (Herrich-Schaeffer, 1835) (viz obr. 1). Druh žije na stinných místech v lesích na čarovnících (*Circea lutetiana*, *C. alpina*, *C.* x *intermedia*). Díky tomu, že čarovník je značně nenápadná rostlina a na podobných místech se vyskytuje jen minimum druhů ploštic, byl dosud tento druh u nás do značné míry přehlížen. Z Moravy bylo dosud publikováno pouze 10 lokalit (Stehlík & Vavřínová 1990, Roháčová 1992, Bryja & Kment 2001), z Čech pouze dvě (Kubík 1967, Roubal 1967). Situace na Slovensku je podobná (Stehlík & Roháčová 1995, Roháčová 1999).

Cydnidae: *Microporus nigritus* (Fabricius, 1794) (= *Aethus nigritus* F.) (viz obr. 2). Podle Stehlíka (1983) je tento druh vázán pouze na teplé oblasti v jižní, panonské části Moravy. Na druhou stranu však Lis (1989) uvádí řadu lokalit z území Polska. První nález tohoto druhu na severní Moravě.

Thyreocoridae: *Thyreocoris fulvinervis* (Scopoli, 1770). Mediterránní druh, dosud v rámci střední Evropy známý pouze z jižního Slovenska (Štys & Davidová-Vilímová 1979, Štepanovičová 1994). První nález z ČR (Poštorná – „Boří les") publikoval teprve Stehlík (1998b). Tato práce obsahuje další nálezy na Moravě, podporující Stehlíkův předpoklad o šíření tohoto druhu během současných teplých let.

Pentatomidae: *Sciocoris* (*Aposciocoris*) *homalonotus* Fieber, 1851 (viz obr. 3). Podle Stehlíka (1984) je tento druh v rámci ČR omezen pouze na panonskou oblast Moravy a dosahuje zde severní hranice svého rozšíření. Izolované populace však byly hlášeny ze Švédska (Coulianos 1976) a rovněž jsou publikovány starší údaje z Polska (Scholz 1931, Lis 1990). Nový druh pro Čechy, první nález na severní Moravě.

Sciocoris (*Sciocoris*) *sulcatus* Fieber, 1851. Druh rozšířený ve Středomoří a Střední Asii, z České republiky jej poprvé uvádí Stehlík (1995) z Pavlovských kopců. Druhý nález v ČR, nejsevernější nález druhu.

Pinthaeus sanguinipes (Fabricius, 1787) (viz obr. 4). Podle Stehlíka (1987) nebyl tento druh na Moravě nalezen po roce 1952. Nový nález po 44 letech z CHKO Poodří publikovali Bryja & Kment (2001).

Acanthosomatidae: *Cyphostethus tristriatus* (Fabricius, 1787) (viz obr. 5). Tento druh je vázaný ve střední Evropě původně na jalovec obecný (*Juniperus communis*). První údaj z Moravy (Visaláje v Moravskoslezských Beskydech) publikoval Dobšík (1961). Stehlík (1984, 1998a) nalezl tento druh na introdukovaných rostlinách z čeledi cypřišovitých (Cupressaceae) na dalších 12 lokalitách, zejména v parcích a na hřbitovech. Naše nálezy dokládají výskyt tohoto druhu i na původních lokalitách s jalovcem obecným.